

Πολλά λέγονται, ἀλλὰ κατόπιν μικρᾶς ἐλέγχσεως διαφαίνονται κυήματα θεμελῆς φαντασίας. Οἱ Δρούσοι φέρουσι τύπον ἀσιατικόν, λαλοῦσι τὴν ἀραβικὴν καὶ τὰ ἤθη καὶ ἔθιμά των διαψεύδουσι τὴν ἀποδιδομένην αὐτοῖς σταυροφορικὴν καταγωγὴν. Ἐκ μὴ κουράζονται λοιπὸν οἱ ἱεραπόστολοι μὲ τὰς περὶ *Δραϊχ* καὶ *Τελ-ἰλ-Φραίντζι* μυθιστορίας των, οἱ Δρούσοι δὲν θ' ἀφήσουν τὸν μυστικισμόν των, μανθάνοντες ὅτι εἰσὶ νόθοι τοῦ *Γεδεφρουά* ἢ τοῦ *Ταγκρέδου*!

Καθ' ἡμᾶς τοὺς γνωρίσαντας ὀλίγον τὴν χώραν Ἄραμ, τὸ μικρὸν αὐτὸ ἔθνος φαίνεται ἔχον μεγάλην σχέσιν πρὸς *Φατμίδα*, ἡ θρησκεία του ἐνθυμίζει τὰς παραδόξους θεωρίας τοῦ *Ισμαήλ*, ἂν βᾶσις ἦν τὸ *Κοράνιον*, διαστρεφόμενον ὑπὸ διαφορῶν ἰνδοπερσικῶν δογμάτων, ὡς τῆς μετεμψυχώσεως, τῆς ἀλληγορικῆς διδασκαλίας καὶ τῶν ἀπορρήτων τελετῶν, ἂν ὄχι ὀργίων.

Οἱ Δρούσοι σήμερον οἰκοῦσι τὸ μεσημβρινὸν μέρος τοῦ *Λιβάνου*, τὰς πλευρὰς τοῦ Ἄντι-*Λιβάνου* καὶ τὸ ὄρος τῶν *Σαϊκῶν*, κατέχουσι 310—315 μικρὰ καὶ μεγάλα χωρία ἀποκλειστικῶς ἢ καὶ μετ' ἄλλων ἐθναρίων, ἐριθμοῦσι δὲ πλέον τῶν 85 χιλιάδων ψυχῶν. Αἱ κῶμαι Ἄματουρ καὶ *Μπαχλέν* πρωτεύουσιν ἐν *Λιβάνῳ*, ὡς τὰ χωρία *Ράσεγικ* καὶ *Χασπέγια* ἐν Ἄντι-*Λιβάνῳ*· τὰ μέρη ταῦτα θεωροῦνται ἡγιασμένα, ἐκεῖ δὲ φυλάσσονται τὰ θρησκευτικὰ καὶ ἐθνικὰ αὐτῶν κειμήλια.

Ἡ φυσιογνωμία τῶν Δρούσων εἶνε τὰ μάλα ἀρρενωπὴ, εἰ γυναῖκες εἰσὶν ἐν γένει ὠραῖαι, δύναται τις νὰ θαυμάσῃ ἐβενώδεις κόμας καὶ κυανοὺς ὀφθαλμούς!...

Δὲν πιστεύομεν πλέον τὰ ὑπὸ τοῦ *Lenegant* γραφέντα, ὃ χαρακτὴρ τῶν Δρούσων εἶνε πολὺ εὐγενέστερος καὶ εὐθύτερος τοῦ τῶν *Μαρωνιτῶν*. Ἡ ἠθικὴ των ἰδίως εἶνε παραδειγματικὴ, νυμφεύονται μίαν καὶ μόνην γυναῖκα καὶ οἰκογενειακὰ σκάνδαλα σπανίως ἀκούονται ἐν ταῖς ἐστίαις των.

Τὰ τεμένη των «*Χάλουε*» εἰσὶ κτίρια χονδροειδῆ, ἢ δ' ἐσωτερικὴ διακόσμησις περιορίζεται εἰς ψίαθον καὶ δεξαμενὴν. Οἱ τοῖχοι φέρουσιν ἐλλόκοτα σχήματα, ἐμφαίνοντα ἴσως μυστικὰ σημεῖα. Θρησκευτικῶς διαιροῦνται οἱ Δρούσοι εἰς δύο τάξεις, εἰς τὴν τῶν Ἄκαλ (νοῦς-ἐννοῶν) καὶ τὴν τῶν *Τσαμπέλ* (ἀμαθῶν). Ὅπως τύχη τις τοῦ πρώτου τίτλου δέον νὰ διέλθῃ ὡς παρὰ τοῖς πρώτοις χριστιανοῖς τὴν περίοδον τῶν κατηχομένων. Τὰ ὑψηλότερα πνευματικὰ ἀξιώματά εἰσὶ προσιτὰ καὶ τοῖς πενεστέροις τῆς φυλῆς.

Κατὰ τοὺς Ἄραβας χρονογράφους θεμελιωτῆς τῆς αἰρέσεως τῶν Δρούσων εἶνε ὁ *Φατμίδης Χακίμ-Βι-Ἄμάρ-Ἀλλάχ*.

Διαρκουσῶν τῶν ταραχῶν τοῦ *Οὐράν* (1829) πολλὰ βιβλία τῶν Δρούσων περιέπεσον εἰς χεῖρας τῶν Χριστιανῶν, ἅτις ἦσαν γεγραμμένα ἀραβιστί, ἀλλ' οὐδὲν δυστυχῶς ἐγνωσθῆ ἔνεκα τοῦ σκοτεινοῦ ὕφους καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ἀπαντωμένων *καβαλιεστικῶν* σχημάτων ἡμεῖς οὐδὲν τοιοῦτον ἠξιώθημεν νὰ ἴδωμεν.

Οὐδὲν ἦττον ἐκ πολλῶν παρατηρήσεων καταφαίνεται ὅτι ὁ μικρὸς οὗτος λαὸς πιστεύει εἰς τὴν ἐνότητα τοῦ Θεοῦ, οὗτινος τὸ πνεῦμα διαιωνίζεται διὰ τοῦ πρώτου ἀνθρώπου τῆς Δημιουργίας εἰς τοὺς προφήτας καὶ τοὺς μεγάλους ἀνδρας τῶν κατόπιν γενεῶν. Αἱ θεωρίαι αὗται σχετίζονται πρὸς τὰς περὶ Ἰμαμάτ δοξασίας τῶν Ἰσραηλιτῶν καὶ πολὺ πιθανόν οἱ *Φεφίκ* καὶ *Φεδεϊνάν* ἀντιστοιχῶσι πρὸς τοὺς Ἄκαλ καὶ *Τσαμπέλ*.

Αἱ ἱεροτελεστῖαι εἰσὶν ἀξίαι περιγραφῆς. Τρεῖς ἡμέρας πρὸ τῆς συνάψεως τοῦ γάμου ὁ μελλοννυμφος, συνοδευόμενος ὑπὸ τινων δημῶν του, πορεύεται εἰς τὸν οἶκον τῆς νύμφης, ὅπως ζητήσῃ αὐτὴν ἐπισήμως παρὰ τοῦ πατρὸς τῆς.

Ἀφοῦ συμφωνηθῶσι τὰ πάντα ἡ κόρη παρουσιάζεται κεκαλυμμένη καὶ εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ μνηστῆρος τῆς: — *Μὲ θέλεις;* — Ἄπαντᾶ: — *σὲ θέλω* — καὶ προσφέρει αὐτῷ ἐγχειρίδιον ἐρραμμένον ἐν τὸς ἐρυθροῦ ρινομάκτρου.

Τὸ δῶρον τοῦτο ἔχει διπλὴν σημασίαν, διὰ τοῦ σιδήρου θὰ τὴν προστατεύσῃ ὁ καλὸς τῆς κατὰ παντὸς ἔχθρου καὶ δι' αὐτοῦ πάλιν θὰ τὴν τιμωρήσῃ ἐν περιπτώσει παραβάσεως τῆς συζυγικῆς πίστεως!

Καλὸν θὰ ἦτο νὰ εἶχον καὶ οἱ προστατευόμενοι τῶν ἱητουῖτων τοιαῦτα ἔθιμα καὶ ὄχι τὴν διὰ μίαν λειτουργίας συγχώρησιν αὐτῆς τῆς μοιχείας!...

Τῆ ἐσπέρα τοῦ γάμου αἱ γυναῖκες φέρουσι τὴν νύμφην εἰς τὴν παστάδα, ὃ γαμβρὸς προσφέρει τὸ διάσημον *κέρας* (*Ταντούρα*) περὶ οὗ καὶ ἄλλοτε ὠμιλήσαμεν καὶ μετὰ τινὰς εὐχὰς σύρεται ἡ καλύπτρα τῆς κόρης, τῶν *Σερμπεκίων* κροτούντων καὶ τῶν γυναικῶν κροταλιζουσῶν τὰς γλώσσας δίκην ἰνδικῶν ὀρνίθων εἰς συνεχές: *Λοὺ, λοὺ, λοὺ, λοὺ, λοὺ!* Οὕτω περατοῦται τὸ μυστήριον.

Οἱ Δρούσοι ἔχουσι πολλὴν ἀδυναμίαν εἰς τὰ περιπάττα, γνωρίζουσι πλῆθος βοτανῶν καὶ λιθαρίων ἀντιβασκανικῶν, διατηροῦσι δ' εὐλαβῶς μικρὸν χρηματόδεμα ἐν τοῖς οἴκοις των, ὅπερ καλοῦσι *παρκακαταθήκην* πίστεως· μεταξὺ τῶν ζώων τιμῶσι τὸν βουῦν, οὗτινος τὸ σχῆμα χαράσσουσιν ἐπὶ τῶν φυλακτηρίων των.

Ἴδου ἐν σκιαγραφίᾳ ἀλλὰ πιστῶς ἡ εἰκὼν τῶν ἠρώων τοῦ 60.

Ἐν Βηρυτῶν, 24 Ἰανουαρίου 1889.

N. K.

ΠΟΙΗΣΙΣ

ΤΟΡΑ

Senetto.

Θυμᾶσαι, πρῶτα σοῦ ζητοῦσα

ἕνα φίλι, ἕνα φίλι.

Καὶ σοῦ λεγα πῶς, σ' ἀγαποῦσα

Καὶ σὺ τὸ πιστεύεις τρελή.

Καί μ' ἄφινες καί σέ φιλοῦσα
 ὦρα πολλή, ὦρα πολλή
 Μά τίποτ' ἄλλο δέν ζητοῦσα
 Κί' ἦσουν ἀγάπη μου καλή.

Στόν καναπέσου καθισμένοι
 θερμά κι' οἱ διό ἀγκαλιασμένοι
 Εἶχαμε λίμα φοβερή.

Μά τόρα μόλις μ' ἀντικρίζης
 ἄλλοῦ τὰ μάτια σου γυρίζεις·
 "Αχ! πῶς ἀλλάζουν οἱ καιροί!..

ΔΙΩΠΟΣ

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΗΜΕΡΟΝ

Η ΤΥΧΗ ΤΟΥ ΝΑΝΟΥ

Ἐπεισόδιον τῆς ἱστορίας μιᾶς
 ἐνοικιαζομένης οἰκίας.

(Συνέχεια καί τέλος)

Τόν Σεπτέμβριον τοῦ ἐπομένου ἔτους, ὁπότε ἐγώ ἤμην ἐν τῇ πανηγύρει τοῦ Ἁγ. Βαρθολεμῆ, ἐπιστολή τις μοί ἐκοιμήθη παρ' ὑπέρτου ἐν λαμπρᾷ στολῇ καί φοροῦντος ὠραία ὑψηλά ὑποδήματα: ἦτο πρόσκλησις τοῦ κ. Χόπς, παρακαλοῦντός με νά μεταβῶ εἰς Πέλλ Μέλ ὅπως διέλθωμεν τήν ἐσπέραν ὁμοῦ. Ἦτοιμάσθην, ἐκαλλωπίσθην καί, μεταβάς πρὸς ἐκεῖνον, εὔρον τούς κακλήμένους εἰς τὰ ἐπιδόρπια, δοκιμάζοντας διαφόρους οἶνους. Εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς παρετήρησα ὅτι οἱ ὀφθαλμοί τοῦ κ. Χόπς προέβαλλον ἀπὸ τῆς χονδρᾶς του κεφαλῆς ὑπὲρ ποτε ἀπλανεῖς, αὐτῆ δὲ ἡ ἐκφρασίς του δέν μοί ἐνεποίησε πολλήν εὐχάριστον. Παραχάθητο περὶ τὴν τράπεζαν τρεῖς, ἐξ' ὧν ἀνεγνώρισα κάλλιστα τὸν τελευταῖον. Τὴν τελευταίαν φοράν καθ' ἣν τὸν εἶχον συναντήσει, ἐφόρει λευκὴν, ρωμαϊκοῦ ρυθμοῦ τῆβεννον, μίτραν ἐπισκόπου κεκαλυμμένην διὰ δέρματος λεοπαρδάλεως, καί ἔπαιξε κλαρίνον ἐν τῇ ὀρχήστρᾳ ἐνὸς θηριοτροφείου.

» Προσεποιήθη ὅτι δέν με ἀνεγνώρισεν, ὁ δὲ κ. Χόπς μ' ἐπαρουσίασε λέγων: « Εἶνε, κύριοι, ἀρχαῖός » μου φίλος, φίλος τῶν ἀρχαίων μου ἡμερῶν. » Τότε ὁ « Νορμκνδῆς προσβλέψας ἐπ' ἐμοῦ διὰ ζεύγους διόπτρων, « Μάξιμν, εἶπε, χαίρω ὅτι σᾶς βλέπω! — «, χαίρω! », Δύναμαι νά σᾶς ὀρκισθῶ ὅτι τῷ συνέβαινε ὅλως τὸ ἐναντίον. Ὁ κ. Χόπς, διὰ νά κάθηται πρὸ τῆς τραπέζης ἀνετώτερον, εἶγε τὸ καθισμάτου ἐπ' ἐνὸς θρόνου (ἀπαράλληκτα ὡς ὁ Γεώργιος IV τῆς εἰκόνης ἦν ἀνεστρα), ἀλλ' ὕφ' ἑλας τὰς ἄλλας ἐπόψεις δέν μοί ἐφάνη πῶσως βασιλεὺς, ἐν ᾧ οἱ δύο του σύντροφοι ἔβιδον τὰς δικταγὰς τῶν ὡς αὐτοκράτορες. Ἦσαν ἐνδεδιμμένοι ὡς ἀληθεῖς λέγοντες τοῦ σιρμού, καί ὅσον ἀφορᾶ τούς οἶνους, ἐκένουν παντός εἴδους φιάλης.

» Ἐκένουν καί ἐγώ τὴν μίαν φιάλην κατόπιν τῆς ἄλλης (ἵνα εἶπω ὅτι ἐπραττον ὡς καί ἐκεῖνοι). καί ἔπειτα κάλλιστα τούς ἀνεμίγνουν ἀνὰ δύο εἶδη. Ἐν συντόμῳ, ἡ ἐσπερις ὑπῆρξε τερπνοπάτη, μολοῦσι ἠσθάνθη τὴν κεφαλὴν μου περιστρεφομένην ὀλίγον ἔκρινεν ἐν τούτοις εὐλογον ν' ἀπετυρῶ ἐγὼ πρῶτος τῆς συναναστροφῆς, καί ἐγερθεῖς εἶπον πρὸς τὸν κ. Χόπς:

» — Κύριε Χόπς, καί οἱ πλείον καλοὶ φίλοι ὀφείλουσιν ἀρχὰ ἢ ἔνωρις ν' ἀποχωρίζονται ἀλλήλων. Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν ποιικιλίαν τῶν ξένων οἴνων οὐς, χάρις εἰς ὑμᾶς, ἐγνωρίσαμεν πῖνω εἰς ὑγείαν σας τὸ τελευταῖον αὐτὸ ποτήριον καί ἀναχωρῶ.

» — Εὐαρεστήθητε μόνον, ἀπήντησεν ὁ κ. Χόπς, νά με τοποθετήσῃτε ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ σας βραχίονος, Μάξιμν, καί νά με καταβιβάσῃτε μέχρι τῆς τελευταίας βαθμίδος τῆς κλίμακος, διὰ νά σᾶς ἴδω ἀναχωροῦντα.

» Προσεπάθησα ν' ἀποφύγω τοῦτο, ἀλλ' ἡ ἐπιμονὴ του με ἠγάγκασεν ἐπὶ τέλους νά τὸν ἀποσπάσω τοῦ θρόνου του. Ὅτε ἐστηρίχθη ἐπὶ τοῦ ὤμου μου, ἠσθάνθη ἰσχυράν ὀσμήν μαδέρας ἀναδιδομένην ἀπὸ τοῦ στόματός του καί δέν ἠδυνήθη ν' ἀπαλλαγῶ τῆς σκέψεως, κομίζων αὐτὸν, ὅτι ἐκόμιζον μεγάλην φιάλην οἴνου με στόμιον χονδρὸν καί δυσανάλογον πρὸς τὴν φιάλην.

» Ὅτε τὸν κατέθηκα ἐπὶ τοῦ ταπητός τοῦ κατωφλίου, ἐν τῷ προδρόμῳ, ἀναρτηθεῖς ἀπὸ τοῦ περιλαμίου μου μοί εἶπεν εἰς τὸ οὖς:

» — Δέν εἶμαι εὐτυχῆς, Μάξιμν.

» — Τί σᾶς λυπεῖ, κύριε Χόπς; τὸν ἠρώτησα.

» — Δέν με μετεχειρίζονται καλῶς δέν εἶνε κηθόλου εὐγνώμονες με θέτουν ἄνωθεν τῆς ἐστίης ὀσάκις ἀρνοῦμαι νά τοῖς προσφέρω Σαμπάνιαν, καί με κλείουν εἰς τὸ ὀφφυλάκιον ὅταν δέν σκορπῶ τὰ χρήματά μου.

» — Ζητήσατε ν' ἀπαλλαγῆτε ἐξ αὐτῶν, κύριε Χόπς.

» — Δέν δύναμαι. Ζῶμεν ἐν τῇ κοινωνίᾳ μαζύ, καί τί θά εἶπῃ ἡ κοινωνία;

» — Τότε λοιπὸν ἐγκαταλίπητε καὶ αὐτὴν τὴν κοινωνίαν.

» — Δέν δύναμαι. Δέν γνωρίζετε τί λέγετε. Ὅταν ἀπαξ εἰσέλθετε ἐν τῇ κοινωνίᾳ, ὀφείλετε νά μὴ ἀποχωρήσῃτε πλέον ἐξ αὐτῆς.

» — Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἂν με συγχωρήσῃτε διὰ τὴν τόλμην μου, κύριε Χόπς, τῷ εἶπον κινῶν ἐπισημῶς τὴν κεφαλὴν, εἶσαθ νομίζω ἀξιοβόρητος διότι εἰσῆλθετε ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

» — Ὁ κ. Χόπς ἐκίνησε καί αὐτός τὴν χονδρὰν του κεφαλῆν, ἐπληξεν πεντάκις ἢ ἑξάκις τὸ μέτωπόν του, καί ἐπανάλαβεν:

» — Εἰσθεάγαθός νεκνίας, Μάξιμν, ἀλλὰ δέν κηταλαμδάνετε. Καληνύκτι, χιρίετι. Τώρα, Μάξιμν, ὁ ἀνθρωπίσκος θά κάμῃ τρεῖς φορές τὸν γύρον προτοῦ ἀπετυρῆθῃ ὀπισθεν τοῦ προκεπέσματος.

» Τούτου λεχθέντος, τὸν εἶδον ἀναριχώμενον πάλιν μόνον τὴν κλίμακά του, βῆμα πρὸς βῆμα, τῇ βοήθειᾳ γονάτων καί χειρῶν. Ἐὰν ἦτο νηστικός, ποτὲ δέν θά κητόρθου ν' ἀνέκινεν οὕτω πῶς τὴν κλίμακα μόνος ἀλλὰ, ἐξημμένος ἐκ τοῦ οἴνου δέν ἐδέχθη κηκνενὸς τὴν συνδρομήν.

» — Ὀλίγον χρόνον μετὰ τὴν ἐσπερίδα καύτην ἀνεγνώσα εἰς τινα ἐφημερίδα ὅτι ὁ κ. Χόπς παρουσιάσθη εἰς τὴν αὐλήν. Ἡ ἐφημερίς ἔγραφεν: « Ὡς πάντες ἐνθυμοῦνται (παρετήρησα ἐν τῷ βίῳ μου ὅτι αἱ ἐφημερίδες κἀμνοῦσιν ἀδιάκοπον χρῆσιν τοῦ ὡς π ἄ ν τ ε ς ἐ ν θ υ μ ο ῦ ν τ α ι, εἶτε ἐνθυμεῖται τις τὸ ἀναφερῶμενον εἶτε ὄχι) ὡς πάντες ἐνθυμοῦνται, ὁ κ. Χόπς εἶνε ὁ μικρόσωμος ἐκεῖνος ἰδιώτης οὔτινος τὰ ἐν τῷ τελευ-